

Atranka į 2019 m. Pasaulinę ir Vidurio Europos matematikos olimpiadas

Pirmoji diena, 2019 04 03

1. Mykolas sugalvojo natūraliųjų skaičių seką $a_1, a_2, a_3, \dots$, o tada apibrėžė naują seką $b_1, b_2, b_3, \dots$ tokiomis lygybėmis:

$$b_1 = a_1, \quad b_2 = a_2, \quad b_n = a_n b_{n-1} + b_{n-2} \text{ visiems } n \geq 3.$$

Ar galėjo Mykolas pradinę seką $a_1, a_2, a_3, \dots$ parinkti taip, kad kiekvienas iš skaičių $b_1, b_2, b_3, \dots$ būtų

- a) natūraliojo skaičiaus kvadratas?
  - b) natūraliojo skaičiaus kubas?
2. Trikampio ABC pusiauakampinės kertasi taške I . Taškai M ir N atitinkamai kraštines AB ir AC dalija pusiau. Tiesės MN ir CI kertasi taške P . Pažymėtas toks taškas Q , kad tiesės MN ir PQ yra statmenos, o tiesės BI ir NQ – lygiagrečios. Raskite kampą tarp tiesių AC ir IQ .
3. Duoti natūralieji skaičiai m ir n . Į šaškininkų sąskrydį atvyko $12m$ dalyvių. Jo metu kiekvienas dalyvis sulošė lygiai $3m + 6$ šaškių partijas. Bet kurie du dalyviai tarpusavyje lošė daugiausiai vieną kartą. Bet kuriems dviem sąskrydžio dalyviams A ir B egzistuoja lygiai n kitų dalyvių, kurie lošė šaškėmis tiek su A , tiek su B . Raskite m ir n .

Atranka į 2019 m. Pasaulinę ir Vidurio Europos matematikos olimpiadas

Antroji diena, 2019 04 04

4. Apskritimai ω_1 ir ω_2 kertasi dviejuose taškuose A ir B . Tiesės l_1 ir l_2 eina per B ir kerta apskritimą ω_1 atitinkamai taškuose C ir E , o apskritimą ω_2 – atitinkamai taškuose D ir F (čia $C, E, D, F \neq B$). Tiesė CF kerta ω_1 ir ω_2 atitinkamai taškuose $P \neq C$ ir $Q \neq F$. Lankų BP ir BQ , atitinkamai esančių ω_2 ir ω_1 viduje, vidurio taškai atitinkamai pažymėti M ir N . Įrodykite, kad jei $CD = EF$, tai taškai C, F, M, N priklauso vienam apskritimui.
5. Natūralųjį skaičių n vadinsime *penkiadaliu*, jei jis turi tokius penkis skirtingus teigiamus daliklius, kurių ketvirtųjų laipsnių suma lygi n . (Skaičiai 1 ir n taip pat yra skaičiaus n dalikliai.)
- Įrodykite, kad penkiadalis skaičius visada dalijasi iš 5.
  - Nustatykite, ar yra be galo daug penkiadalių natūraliųjų skaičių.
6. Raskite:
- reiškinio
$$(1 - x)(1 - y)(1 - xy)$$
didžiausią galimą reikšmę, kai $x, y \in [-1; 1]$.
  - reiškinio
$$(1 - x)(1 - y)(1 - z)(1 - xy)(1 - yz)(1 - xyz)$$
didžiausią galimą reikšmę, kai $x, y, z \in [-1; 1]$.